

**EU:n rakennustuoteasetuksen
uudistaminen ja sen vaikutukset
standardisointiin -
tilannekatsaus**

9.2.2021

Timo Pulkki / Rakennustuoteteollisuus RTT

Nykyinen EU:n Rakennustuoteasetus CPR (2014->)

peruste: sisämarkkinoiden luominen

säätelyn kohde: säännöt tuotteiden saattamiseksi markkinoille (ei käyttö)

sisältö: menettelyt tuotteiden testaamiseen
menettelyt ominaisuuksien varmentamiseen
menettelyt ominaisuuksien ilmoittamiseen käyttäjälle

periaate: vaatimukset tuoteominaisuuksille tulevat muista säädöksistä
(kansalliset säädökset & EU-säädökset),
CE-merkintäjärjestelmän tulee vastata näihin

- pääväylä CE-merkintään tuotestandardit hEN (pakollinen CE-merkintä)
- täydentää ETA / EAD

CPR / CE-merkintäjärjestelmän tilanne 2021

- tulkintaongelmia alusta (2014) lähtien, koska luvattua ohjeistusta ei ole
- em. seurauksena hENit vanhentuneet (CPD mukaisessa muodossa)
- juridisia ongelmia: standardien pakollisuus tekee niistä osan lainsäädäntöä, osa OJ-viittauksista kumoutuneisiin standardiversioihin
- voimassa oleviin n. 450 hEN + n. 350 EAD perustuen CE-merkintäjärjestelmä (=sisämarkkinat) toimii edelleen
- järjestelmää ei kuitenkaan pystytä päivittämään, ei OJ-viittauksia standardeille n. 2 vuoteen
- yksimielisyys että järjestelmä täytyy saada kuntoon -> CPR revisio
 - > alan muut toimijat haluavat ratkaista ongelmat olemassa olevaa järjestelmää kehittäen
 - > komission rakennusosasto haluaa purkaa nykyisen järjestelmän

Tuotestandardisoinnin tilanne 2/2021

Mandaatit -> standardisointipyynnöt

- mandaatit + mandaattivastaukset korvataan komission standardisointipyynnöillä (*standardization request* SR)
- mandaattien / vastausten revisointi ei toimi -> tarvitaan SR

Komission (rakennusosaston) vaatimukset

- standardit osa lainsäädäntöä -> käännettävä kaikille jäsenmaiden kielille
- standardit osa lainsäädäntöä -> vain päivättyjä standardiviittauksia
- standardit osa lainsäädäntöä -> standardien ilmainen saatavuus

OJ-viittaukset

- ei viittauksia ilman SR:ää (ei mandaatteihin perustuen)
- ei viittauksia ennen CPR:n revisiota

Käynnissä I: Komission CPR-revisiohanke

- komissio luvannut valmiin CPR-esityksen ¾ 2021
- komission kevään 2020 konsultaatiossa esitettiin n. kuusi vaihtoehtoa
- todellisuudessa 3 päävaihtoehtoa, joista 2 mahdollisia:
 - 1) **jatketaan pääosin nyky muodossaan**, *harmonised technical specifications* (hTS) laaditaan edelleen tuotestandardien muodossa (CEN laatii)
 - 2) **luovutaan tuotestandardeista ja komissio laatii hTSt**, näitä täydentävät CENin vapaaehtoiset tuotestandardit
 - 3) **luovutaan sisämarkkinasäädöksestä** ja tukeudutaan ns. vastavuoroiseen tunnustamiseen (ei todellisuudessa mahdollista)

Teollisuus ja ala yleisesti tukee nykyjärjestelmää (CEN / hEN) myös vastaisuudessa. Tiedossa olevat ongelmat on yhtä helppoa / vaikeata ratkaista siinä kuin komission vaihtoehtoisissa malleissa.

Komission mallit ovat epärealistisia mm. monimutkaisuuden ja edellytetyn komission oman työtaakan osalta. Lisäksi työn resurssointi siirtyisi teollisuudelta komissiolle eli jäsenmaille, mikä ei ole järkevää.

Käynnissä II: Komission CPR *acquis* -hanke

Käynnistyy komission tuoteryhmäkohtaisten (mandaateittain) työryhmien muodostamisella ~~syyskuussa 2020~~ ~~tammikuussa 2021~~ helmikuussa 2021.

Hanke perustuu alun perin komission rakennusosaston ajatukseen luopua harmonisoiduista tuotestandardeista (hEN) vastaisuudessa. Työn tarkoitus oli laatia hENit korvaavat komission omat harmonisoidut tekniset spesifikaatiot (hTS).

Komission rakennusosasto on pakotettu muuttamaan linjaansa: hENEistä luopuminen tulevassa CPR:ssä on osoittautumassa mahdottomaksi.

-> Acquis-ryhmien työn tavoite muuttunut vastaavasti: '*Moving target.*'

Työ kulkee käsi kädessä CPR-revision kanssa: *Moving target* määräytyy lopulta CPR-luonnoksen sisällön mukaan. Voi johtaa myös *standardization requesteihin* (SR) ja sitä kautta aikanaan hEN-laadintaan.

Suunnitellulla tavalla mandaattien läpikäynti... 6-10 vuotta?

Ei käynnissä mutta uhka: Standardien poisveto OJ:sta

Suuri osa voimassa olevista (= viittaus OJ:ssa) harmonisoiduista tuotestandardeista ei ole ajan tasalla. Monesta syystä:

- suurin osa ei ole CPR:n, vaan yhä direktiivin mukaisessa muodossa
- osassa on velvoittavia toimimattomia viittauksia esim. kumoutuneisiin standardeihin
- monet OJ-viittaukset ovat kumoutuneisiin hEN-versioihin (nämä eivät ole enää virallisesti standardeja)

Komissio on suunnitellut toimia joilla juridisesti epäkelvot hENit korjataan asianmukaisiksi (lähes mahdotonta nykytilanteessa) tai vanhojen versioiden standardistatus palautetaan.

Jos komissio poistaa OJ-viittaukset, CE-merkintä poistuu kyseisiltä tuoteryhmiltä. Seurauksena tällöin

- > ei enää sisämarkkinoita
- > ei myöskään voimassa olevia kansallisia tuotehyväksyntöjä

Riski standardien poisvedosta on pienentynyt parlamentin IMCO-kannanoton seurauksena sekä komission resurssien rajallisuudesta johtuen.

Arvio tulevasta CPR-revisiokehityksestä 2021

Komissio laatii esityksen uudeksi CPR:ksi. Työ viivästynee kuitenkin esitetystä aikataulusta (¾ 2021). Mahdollisesti 2021 loppuun mennessä.

Esitys tulee olemaan epärealistinen ja siten ei hyväksyttävissä ilman merkittäviä muutoksia.

Esitys tulee torjutuksi sekä jäsenmaiden (Euroopan neuvosto) että parlamentin taholta.

Em. seurauksena CPR:n uudistamisessa palataan reilusti taaksepäin.

Ollaan jo vuodessa 2022 ja järjestelmän pysäytystila jatkuu jo neljättä vuotta.

Toisenlainen kehitys mahdollinen jos jäsenmaat / MEP / komission johto puuttuu asiaan voimakkaasti vuoden 2021 aikana.

Toivottava kehitys: Päivitetään nykyinen CPR + acquis-työ -> uudet SRt -> hENit ajan tasalle -> järjestelmän jatkuva toiminta.

Mitä tämä tarkoittaa standardisoinnin kannalta?

Tuotestandardisointi (hEN):

- ei OJ-viittauksia -> standardeja ei lähetetä loppuäänestykseen
- standardeja julkaistaan harmonisoimattomina
- päivitystyötä voidaan tehdä teknisissä komiteoissa vapaasti, mutta tehtyä työtä ei saada toistaiseksi käyttöön
- aika tilanteen ratkeamiseen lasketaan vuosina, ei kuukausina

Viitestandardit (mm. testaus- ja luokittelustandardit):

- standardeja voidaan laatia ja julkaista ilman estettä
- uusi versio tulee käyttöön jos viittaus tuotestandardissa on päiväämätön
- tapauskohtaisesti syytä harkita päivittämisen tarkoituksenmukaisuus

timo.pulkki@rakennusteollisuus.fi

